

Vejrforholdene i Landbrugsaaet 1894—95.

(Fra 1. Oktober 1894 til 30. September 1895.)

Af

Cand. math. **V. Willaume-Jantzen,**

Underbestyrer ved Meteorologisk Institut.

Oktober 1894 blev ligesom den foregaaende Maaned forholdsvis kold; dens Middelttemperatur laa nemlig $1\frac{1}{4}^{\circ}$ under Normalen, saa at der siden 1861 kun findes 2 Aar med en væsenlig koldere Oktober, nemlig 1880 og 1881, der blev 1° koldere end i 1894. Blandt de 13 første Dage af Maanedens Slutning var Temperaturen næsten uafbrudt lavere end Normalen, paa mange Dage endog $3-6^{\circ}$ derunder med en Nattefrost paa -5 — -7° paa de koldeste Stationer; om Dagen steg dog Thermometret til Varmegrader, selv i de koldeste Døgn, idet Solskin var ret almindelig i denne Periode. Vinden blæste hyppigst fra østlige og nordlige Retninger og blev ofte stormende i den kolde Periode. Nedslaget var kun stort paa Bornholm, der fik en Trediedel mere end normalt; de andre Øer fik omtrent normalt Nedslag, medens Jylland gennemsnitlig fik 30 pCt. for lidt. Det faldt næsten udelukkende fra d. 13., især d. 13.—15, d. 20.—21., d. 24.—27. og d. 29.—30., kun enkelte Gange som større Byger. Tordenvejr optraadte paa 7 Dage, især i Maanedens sidste Trediedel.

November 1894 blev, i Modsætning til de to foregaaende Maaneder, ualmindelig mild: som Middel af de to ældste Stationer i Landet, Tarm i Vestjylland og Landbohøjskolen, blev dens Middeltemperatur nemlig omtrent $6\frac{1}{2}^{\circ}$ eller saa godt som 3° højere end et Gjennemsnit af 30 Aars Observationer; siden 1861 har ingen November havt en saa høj Middelvarme, om end November i 1872 og 1877 komme tæt efter med $6-6\frac{1}{4}^{\circ}$, medens November i 1886 havde $5\frac{3}{4}^{\circ}$. For Kjøbenhavns Vedkommende kan Sammenligningen føres tilbage til 1768, og i denne anselige Aarrække, der dog paa Grund af 2 store Afbrydelser i forrige Aarhundrede kun beløber sig til 110 Aar, findes der kun 2 Aar med en November, der var varmere end i 1894, nemlig 1772 og 1822, der vare $1\frac{1}{2}^{\circ}$ varmere, medens November i 1801 havde samme Middeltvarme som i 1894. Der indtraf ikke en eneste kold Dag i den her beskrevne Maaned, og kun d. 1. og 3 Dage henimod Maanedens Slutning fik omtrent normal Varme; forøvrigt laa hver Dags Middeltemperatur $2-5^{\circ}$ over Normalen, hvilket maa kaldes et meget sjælden indtrædende Tilfælde. Grunden hertil var de aldeles overvejende sydlige og vestlige Vinde, der førte Atlanterhavets forholdsvis milde Luft ind over Danmark; thi Skymængden var stor, 8 imod 7 efter Skala fra 0 (klart) til 10 (overtrukket), og Solskin optraadte meget sparsomt, medens det hyppig var taaget Vejr. Frosten var som en naturlig Følge af de beskrevne Forhold meget ringe eller indtraf endog slet ikke: af 122 Stationer var der kun 74, hvor Minimumsthermometret i Løbet af Maaneden sank under Frysepunktet, og paa disse var den absolut laveste Stand endog kun -2° . Ved Landbohøjskolen frøs det kun en Gang, medens 11 Frost dage er det normale Antal for November; paa nysnævnte Station var $-1\frac{1}{2}^{\circ}$ den laveste Temperatur, hvilket er den ringeste Frost i November siden 1861, medens 5 Aar dog kun have havt mellem $-1\frac{1}{2}^{\circ}$ og $-2\frac{1}{2}^{\circ}$ som laveste Varme. — Nedbøren var kun om-

trent normal i Vendsyssel; forøvrigt faldt der kun 60—70 pCt. af Normalen. Den faldt d. 2.—5., d. 8.—15. og d. 19.—21., hver Dag som mindre Byger. Tordenvejre optraadte paa 5 Dage; d. 10—11 vare Uvejrene temmelig stærkt udbredte over Jylland og Fyen.

December 1894 dannede for en stor Del en Fortsættelse af den milde November, og Aarsagen var den samme som nævnt ovenfor; men i December optraadte dog Nordvestvinden betydelig hyppigere end i November paa Søndenvindens Bekostning, og Følgen var, at de særlig varme Dages Antal blev mindre; den varmeste Periode faldt i Dagene d. 13.—26., der indeholdt 8 Døgn med en 4—5° for høj Middeltemperatur; paa den anden Side fik kun d. 17. og d. 30.—31. en Middelvarme, der laa under Normalen; den sidstnævnte Dag var kun 1° for kold i den østlige Del af Landet med sydøstlig Vind, medens den blev ikke mindre end 7° koldere end normalt i den vestlige Del af Landet, idet Vinden her var Nordøst. Hele Maanedens fik — som Gjennemsnit af Tarm og Landbohøjskolen — en Middelvarme paa $2\frac{3}{4}$ ° eller $2\frac{1}{4}$ ° over Normalen; siden 1861 har December dog 4 Gange været endnu varmere, sidste Gang i 1893 med 3°; varmest var December 1873 med $4\frac{1}{4}$ °. Frostdagenes Antal var imidlertid ikke saa lille, som det kunde ventes af den høje Middelvarme: Landbohøjskolen havde 13 Frostdage, medens 15 er det normale Antal; men Kulden naaede kun enkelte Gange lavere end $\div 5$ °. — Nedslaget var omtrent normalt i Jylland, medens Øerne kun fik 70—80 pCt. af Normalen; Bornholm fik dog noget mere end normalt. Det faldt især i Maanedens sidste Halvdel, mest som Regn, af og til blandet med Sne eller som Sne alene; i nogle Egne af Jylland laa der et Sne-dække i Slutningen af Maanedens. Torden blev hørt paa 5 Dage; d. 29. var Uvejret stærkt udbredt over Landet.

Januar 1895. Ualmindelig hyppige Vinde fra Øst og Nordøst gjorde Januar meget kold, især i den vestlige Del af Landet: medens Kjøbenhavn fik en Middelværme paa $\div 1\frac{3}{4}^{\circ}$ eller $1\frac{1}{2}^{\circ}$ lavere end en 30-aarig Normal, fik Tarm en Middelværme paa $\div 3\frac{1}{2}^{\circ}$, hvilket er $3\frac{1}{4}^{\circ}$ for lavt. Maanedens første Trediedel var temmelig kold, men kun paa 3 Dage laa Middelværmen saa meget som $3-4^{\circ}$ under Normalen; i den anden Trediedel svingede Temperaturen kun faa Grader paa begge Sider af Normalen, og sydvestlige Vinde frembragte den eneste milde Periode i Maaneden, d. 15.—20., men den varmeste Dag var dog kun 2° for varm. Med d. 21. Januar begyndte en Kuldeperiode, der saavel med Hensyn til Udstrækning som til Intensitet sjældent indtræffer i Danmark; allerede d. 25. var 6° for kold, d. 26.—27. laa Middelttemperaturen $10\frac{1}{2}^{\circ}$ under Normalen; derefter steg Temperaturen atter, men var dog i de 3 paafølgende Dage $5-6^{\circ}$ for lav; endelig blev Maanedens sidste Dag 2° for kold. Minimumsthermometret viste $\div 15-\div 20^{\circ}$ paa de koldeste Stationer. Frostdagenes Antal varierede mellem 20 og 31; ved Landbohøjskolen frøs det i 30 Døgn, medens 22 er normalt; siden 1861 har Januar 2 Gange havt 30 Frostdage, nemlig i 1879 og i 1886, og 2 Gange 31 Frostdage, nemlig i 1871 og i 1893. — Nedslaget bestod næsten udelukkende af Sne og var meget stort paa Bornholm, 80 pCt. over Normalen, men ringe i den øvrige Del af Landet: Øerne fik 30, Jylland 45 pCt. for lidt. Det faldt paa mange Dage, især d. 12.—24., hyppigst som mindre Byger. Der laa dog et Snedække gennem hele Maaneden i Jylland, medens det paa Øerne blev afbrudt af den milde Periode, men derefter atter fornyet. Taage var stærkt udbredt d. 14.—20. Torden blev ikke hørt.

Februar 1895 dannede en Fortsættelse af den Kuldeperiode, der var begyndt d. 21. Januar; Temperaturen

var dog underkastet store Svingninger fra den ene Dag til den anden. De 2 første Dage havde saaledes omtrent normal Temperatur, men allerede d. 3. laa Middelvarmen 3° under Normalen, d. 4. $7\frac{1}{2}^{\circ}$ og d. 5. $13\frac{1}{2}^{\circ}$ under Normalen; hermed begyndte en ualmindelig streng Kuldeperiode, der varede i 11 Dage, d. 5.—15. Februar, i hvilke Middelvarmen laa $9\frac{1}{2}—14^{\circ}$, gennemsnitlig 12° under Normalen, medens Minimumsthermometret sank til saa sjældnen forekommende Stande som $\div 20—\div 27^{\circ}$ i det Indre af Landet, og Maximumsthermometret kun steg til $\div 4—\div 8^{\circ}$, flere Dage kun til $\div 10—\div 12^{\circ}$. En saa lang og saa kold Periode indtræffer meget sjældnen i Danmark: for Kjøbenhavn viser Observationer i 110 Aar, at der kun findes noget Lignende i December 1788 og i Februar 1799, medens den meget kolde Periode i Januar 1893 varede i 9 Dage, hvoraf dog kun 5 Dage vare ualmindelig kolde ($13\frac{1}{2}^{\circ}$ under Normalen), og i Februar 1871 var 4 Dage ualmindelig kolde (14° under Normalen). Efter d. 15. steg Temperaturen stærkt, d. 16. var dog endnu $7\frac{1}{2}^{\circ}$ for kold, men d. 17. kun $1\frac{1}{2}^{\circ}$ for kold; derefter fulgte atter nogle kolde Dage, d. 18.—20., hvis Middeltemperatur laa 5° under Normalen. Vinden havde hidtil holdt sig fra nordlige og østlige Retninger; men d. 21. gik den om i Vest, og denne Dag blev den eneste i hele Maaneden, hvis Middelvarme naaede op til Normalen. Derefter blæste Vinden hyppigst vestlig og nordlig, og Temperaturen var nu kun $2—4^{\circ}$ lavere end normalt. Hele Maaneden fik en Middeltemperatur, der var saa lav, at vi ikke have haft Magen dertil i den Aarrække, da der har været anstillet regelmæssige Iagttagelser over hele Landet, det vil sige siden 1861. Februar fik nemlig en Middelvarme paa $\div 7^{\circ}$, som Gennemsnit af Tarm og Landbohøjskolen, hvilket er $6\frac{3}{4}^{\circ}$ lavere end en 30-aarig Normal; de Februar Maaneder, hvis Kulde komme den nærmest, indtraf i 1865 og i 1870, men de vare dog begge $2\frac{1}{2}^{\circ}$ varmere end i 1895; af Maaneder af andet Navn var Januar 1893 den koldeste med en Middelvarme

paa $\div 6^{\circ}$, altsaa dog 1° varmere end den her beskrevne Februar. Hvad den absolut laveste Temperatur angaar, var den som sagt $\div 27^{\circ}$; i Januar 1893 blev der aflæst $\div 29\frac{1}{2}^{\circ}$ i Søndersted ved Holbæk, den laveste Temperatur, vi kjende i Danmark. — Nedbøren var rigelig i Hjørring Amt og paa Bornholm; den største Del af Landet fik dog for lidt Nedbør; den faldt næsten kun som Sne og især d. 1.—11. og d. 23.—26. og dannede i hele Maaneden et Snedække over Landet. Torden blev ikke hørt.

Marts 1895 fik omtrent den sædvanlige Middeltemperatur, men Kuldeperioden fra Aarets 2 første Maaneder strakte sig dog langt ind i Marts, om end med forholdsvis ringe Styrke: de første 15 Dage af Marts blev nemlig for kolde, men kun d. 3.—5. laa Temperaturen saa meget som $4-6^{\circ}$ under Normalen med den for Marts ret anselige Nattefrost paa $\div 10-15^{\circ}$ paa de koldeste Stationer. I Maanedens sidste Halvdel laa Temperaturen snart over, snart under Normalen, men uden større Afvigelser i nogen Retning end 2° ; let Nattefrost indtraf dog meget jævnlig. De overvejende sydlige og vestlige Vinde gjorde forøvrigt Vejret meget fugtigt og taaget, medens det regnede eller sneede hyppig gennem hele Maaneden. Nedslagets Størrelse overgik Normalen med $40-80$ pCt. i den største Del af Jylland, paa Fyen og i det nordøstlige Sjælland, medens den øvrige Del af Landet fik $20-30$ pCt. for meget. Snedækket fra Februar smeltede først langt hen i Marts. Torden blev hørt paa 4 Dage.

April 1895 begyndte med en meget urolig Periode, idet den ene Storm fra sydlige og vestlige Retninger afløste den anden i Løbet af d. 3.—12.; samtidig faldt der

en Del Regn og Sne, medens Temperaturen hyppigst laa under Normalen, dog kun en enkelt Dag saa meget som 4° , nemlig d. 4. med en Frost paa $\div 4$ — $\div 7^{\circ}$ paa de koldeste Stationer. Efter d. 12. blev Vejret roligere og tørt og tillige noget varmere, men endnu Natten til d. 18. frøs det paa en Del af Indlandsstationerne. Derefter slog Vinden om til Øst med meget svag Kuling, og d. 18.—30. udgjorde en varm Periode, hvor hver Dags Temperatur laa 2 — 6° over Normalen; især var hele det sidste Tidøgn i Maaneden meget varmt, gjennemsnitlig $4\frac{3}{4}^{\circ}$ varmere end normalt, saa at man kunde tro sig flyttet en hel Maaned frem i Tiden. Samtidig var Vejret meget taaget og tildels regnfuldt, især i Jylland, hvor der d. 27. faldt en stærk Regn. — Hele Maanedens Middeltemperatur blev $1\frac{1}{2}^{\circ}$ højere end sædvanligt; siden 1861 har April kun 2 Gange, nemlig i 1869 og i 1894, været $\frac{1}{2}$ — $3\frac{3}{4}^{\circ}$ varmere. Nedslaget var kun stort i Vestjylland, der fik 10 pCt. for meget; forøvrigt faldt der for lidt Nedbør: Østjylland, Fyen samt det nordlige og nordvestlige Sjælland fik 10—30 pCt., Samsø, Sydsjælland, Lolland-Falster og Bornholm fik 30—50 pCt. mindre Nedbør end normalt. Tordenvejr optraadte paa 14 Dage, hyppigst i den varme Periode; Uvejrene vare især d. 23. og d. 27. stærkt udbredte i Jylland.

Maj 1895 blev ligesom April meget varm: et Gjennemsnit af de 2 oftnævnte Stationer, Tarm og Landbohøjskolen, giver nemlig $12\frac{1}{4}^{\circ}$ eller omtrent $2\frac{1}{4}^{\circ}$ over Normalen; siden 1861 har Maj kun een Gang havt en i nogen væsentlig Grad højere Middeltemperatur, nemlig $14\frac{1}{2}^{\circ}$ i den ualmindelig varme Maj 1889; i 1865 og i 1890 var Maj netop lige saa varm som i den her beskrevne Maaned. Det var overvejende østlige Vinde i Forbindelse med meget Solskin, der frembragte den forholdsvis høje Temperatur; hver Gang Vinden blev

vestlig, sank Temperaturen, flere Gange under Normalen, men aldrig mere end 2° . Den længste Varmeperiode indtraf d. 5.—13., da hver Dag blev $3-6^{\circ}$ varmere end normalt. Frost indtraf slet ikke¹⁾; men Minimumsthermometret sank dog først i Maaneden til $+1/4^{\circ}$; i de sidste 21 Aar, da der er anstillet meteorologiske Observationer paa et stort Antal Stationer over hele Landet, har Maj havt en Frost paa $1/2-7^{\circ}$; kun i et Aar er der ingen Frost indtruffen i Maj, nemlig i den ovenfor nævnte Maj 1889. Barometret holdt sig gjennemgaaende meget højt, og Vinden, der som sagt hyppigst blæste fra østlige Retninger, var ualmindelig svag, og dens Styrke steg ikke paa nogen Dag til stormende Kuling. Nedbøren var $10-20$ pCt. for stor i det nordlige og nordvestlige Jylland, i det nordøstlige Sjælland samt paa Bornholm, medens det sydøstlige Jylland og Øerne (undtagen Nord-sjælland) fik $20-30$ pCt. for lidt; Resten af Landet fik omtrent den normale Nedbør. Den faldt paa temmelig faa Dage, næsten udelukkende d. 1—2, d. 9.—10., d. 13.—17. og d. 21.—23.; paa de fleste af disse Dage var Nedslaget dog temmelig ringe, især paa Øerne, hvor de fleste Stationer ikke havde nogen Dag med en Nedbør paa 10 Millimeter, Bornholm dog undtagen; i Jylland fik en Del Stationer derimod en Nedbør paa 20 Millimeter eller mere i 1 Døgn. Maanedens sidste Uge var tør, men taaget Vejr var temmelig almindelig i denne Tid. Tordenvejr forekom paa 15 Dage, især d. 9.—10., d. 17. og d. 31.

Juni 1895 fik vel omtrent normal Middeltemperatur, men med hyppig skiftende Vinde var Temperaturen

¹⁾ Ved Omtalen af Frost udelades her stadig den exceptionelt beliggende Station i Dalen ved Birkebæk Plantage, ca. 3 Mil Syd for Herning; dér frøs det en Gang i Maj, nemlig 1° Natten til d. 30.

underkastet store Svingninger fra den ene Dag til den anden; Maanedens første Trediedel og d. 19.—20. blev meget varme, medens især d. 13.—17. fik en Middeltemperatur, der laa 3—4° under Normalen. Nætterne vare ofte kolde, navnlig d. 5.—7. og omkring Midten af Maaneden, saa at endog Plantevæxten i de koldeste Egne af det indre Jylland led stor Skade. Nedbøren var meget ulige fordelt: Ringkjøbing, Ribe og Vejle Amter fik ca. 50 pCt., Aarhus og Randers Amter 15 pCt. mere end normalt, medens Viborg Amt, Samsø og Lolland-Falster omtrent fik det normale Nedslag; den øvrige Del af Landet fik for lidt Nedbør: Hjørring, Thisted og Aalborg Amter, Fyen og Sydøstsjælland ca. 20 pCt., Langeland og det vestlige og nordlige Sjælland ca. 40 pCt., Bornholm endog 55 pCt. for lidt. Forøvrigt var Nedslaget, selv paa nær ved hinanden liggende Stationer, meget forskjelligt, fordi det ofte faldt under Tordenvejr, der ikke havde stor Udbredelse. Det faldt især i Maanedens allerførste Dage, d. 10.—21., d. 23.—24. samt d. 29. Store Nedbørsmængder paa en enkelt Dag blev kun maalt i Jylland d. 30. (altsaa falden d. 29.), da den største Del af denne Landsdel, dog kun Syd for Limfjorden, fik en Regnmængde paa 15—25 Millimeter, en Del Stationer fik endog 30—40 Millimeter. Tordenvejr forekom paa 23 Dage; Uvejret var særlig voldsomt og udbredt over hele Landet d. 30.

Juli 1895 blev temmelig kølig og meget regnfuld med ualmindelig hyppige Vinde fra vestlige Retninger. De enkelte Dages Middeltemperatur laa snart over, snart under Normalen, saaledes at d. 1.—2., d. 7.—10., d. 18.—20. og d. 26.—29. vare temmelig milde, men ingen af dem blev saa meget som 3° for varm; de andre Dage vare kølige, men kun d. 12.—16. fik en 3—4° for lav Middeltemperatur med temmelig kolde Nætter, idet Mini-

mumsthermometret sank til 5—7° i det Indre af Landet. Nedslaget var stort over hele Landet: Bornholm fik mindst, men dog 10 pCt. for meget; i Vestsjælland og i Midtjylland faldt der 30 pCt., i den øvrige Del af Landet 40—70 pCt. for meget. Regnen faldt næsten udelukkende i Maanedens første Dage, d. 11.—15. og d. 19.—28., ofte som stærke Byger, der gav mellem 10 og 40 Millimeter i et Døgn; som Dage med stærk Nedbør over store Strækninger af Landet kan nævnes d. 1.—2., d. 12.—13., d. 21. og d. 28. Skymængden var meget stor, nemlig $6\frac{3}{4}$, medens $5\frac{1}{4}$ er normalt. Torden optraadte paa 24 Dage; især d. 1.—3., d. 19.—20. og d. 28.—29. vare Uvejrene stærkt udbredte.

August 1895. Den Regnperiode, som var begyndt med d. 11. Juli, vedblev — om end med kortvarige Afbrydelser — lige til d. 15. August, i det mindste i Jylland og paa Fyen, medens store Strækninger af de østlige Øer allerede fik overvejende tørt Vejr d. 13. August. Ligesom i Juli vedblev der hyppig at falde stærke Byger; især fik næsten hele Landet d. 8. en meget stærk Regn, gjennemsnitlig paa 20—30 Millimeter, men mange Steder i Jylland faldt der mere end 30 Millimeter paa nævnte Dag Bodholt mellem Herning og Silkeborg fik endog 73 Millimeter. Efter en tør Periode d. 15—24 — der dog i det nordlige Jylland blev afbrudt d. 23. af et heftigt Tordenvejr med stærk Regn og stærke Hagelbyger — blev Maanedens Slutning atter regnfuld med flere ret stærke Storme fra vestlige Retninger. Det samlede Nedslag overgik Normalen med 40—70 pCt. i det vestlige Jylland og den nordlige Halvdel af Sjælland, med 15 pCt. i Østjylland, paa Samsø, i Nordfyen, i Sydsjælland og paa Bornholm; derimod fik Sydfyen og Lolland-Falster 10—20 pCt. for lidt Nedbør. — Temperaturen holdt sig i den lange Regnperiode temmelig lavt, dog blev kun 1 Dag

saa meget som 3° for kold; Nætterne vare ikke sjælden kolde med Temperaturer paa indtil $2-7^{\circ}$ paa de koldeste Stationer. Den sidste Halvdel af Maaneden var derimod varm, især den tørre Periode; særlig varme blev dog kun d. 22.—23. med en $5-6^{\circ}$ for høj Middeltemperatur. Hele Maaneden blev $\frac{1}{2}^{\circ}$ varmere end normalt. — Tordenvejr optraadte paa 24 Dage; Uvejrene vare ofte stærkt udbredte, især i Jylland.

September 1895 fik med højt Barometer og aldeles overvejende vestlige til nordlige Vinde en høj Middeltemperatur, der dog ikke blev frembragt af en Række særlig varme Dage, thi af dem forekom der kun enkelte, men af en jævn høj Temperatur gennem hele Maaneden; kun paa 3 Dage laa Middeltemperaturen saa meget som $1-2^{\circ}$ under Normalen; den ene af disse var d. 21, der blev efterfulgt af en meget kold Nat med Minimumstemperaturer paa 1 til 3° paa de koldeste Stationer; Frost indtraf derimod ikke i September. Hele Maaneden blev 1° varmere end normalt; September har siden 1861 3 Gange havt en højere Middeltemperatur, nemlig i 1880, 82 og 84; i sidstnævnte Aar var September endog $\frac{3}{4}^{\circ}$ varmere end i 1895. — Nedbøren var ringe: Jylland fik gjennemsnitlig kun 35 pCt., Øerne endog kun 20 pCt. af Normalen. Tages hele Landet under Eet, faldt der 20 Millimeter; siden 1861 har September i 1865 og 1890 omtrent faaet samme Regnmængde, nemlig henholdsvis 19 og 21 Millimeter, medens samme Maaned i 1875 dog fik 31, i 1888 32 Millimeter som Gjennemsnit for hele Landet. Bornholm fik kun 8 Millimeter Regn; her er Nedbøren kun maalt siden 1868, og siden da har September i 1891 faaet 8, i 1890 13, i 1875 21 Millimeter. Nedbøren faldt paa faa Dage og meget spredt i Løbet af de 2 første Tidøgn, oftest som smaa Byger; kun d. 3. og d. 11. fik Jylland 5—10 Millimeter

hver af de nævnte Dage, og kun paa meget faa Steder faldt der i et Døgn over 20 Millimeter. Den sidste Trediedel af Maaneden var omtrent fuldstændig tør, men i denne Tid var det ofte taaget Vejr. Torden optraadte paa 11 Dage; d. 4. og d. 11.—12. vare Uvejrene stærkt udbredte i Jylland.

Af de efterstaaende Tabeller giver Tabel 1 hver Maanedes Varmeafvigelse fra en 30-aarig Normal i Landbrugsaaret 1894—95, dels for de 5 Grupper, hvori Danmark sædvanligvis deles i klimatisk Henseende, dels for hele Landet (som Middel af de 5 Grupper) og dels for Bornholm, der ofte har Varme-forhold, der i væsentlig Grad afvige fra dem, der gjælde for de andre Dele af Danmark. Hele Landbrugsaaret fik vel normal Temperatur, som den sidste Kolonne i Tabel 1 viser; men for de enkelte Maaneder vare, som vi have set, Afvigelserne fra Normalen ofte betydelige; vi skulle saaledes nævne som kolde Maaneder: Oktober, Januar og især Februar, som varme: November, December, April, Maj og September. Ved denne abnorme Varmefordeling opstod der forskellige Mærkeligheder; saaledes blev November lige saa varm som Oktober, skjøndt der normalt er et Fald i Middeltemperaturen paa ca. $4\frac{1}{2}^{\circ}$; i 1881 var Faldet i Temperatur kun $\frac{1}{4}^{\circ}$, i 1877 $\frac{1}{2}^{\circ}$ fra Oktober til November. — Juli blev kun meget lidt varmere end Juni, og August blev den varmeste af Sommermaanederne. — Den sidste Maaned i forrige Landbrugsaar, altsaa September 1894, og den første Maaned i det her beskrevne Landbrugsaar, altsaa Oktober 1894, bleve begge forholdsvis kolde; en Sammenligning for Kjøbenhavn, der kan foretages for 110 Aar, viser, at September og Oktober Maaneder tilsammentagne kun 2 Gange have havt en lavere Middeltemperatur i den nævnte Aarrække, nemlig $7\frac{3}{4}^{\circ}$ i 1840 og $8\frac{1}{4}^{\circ}$ i 1877 imod 9° i 1894. —

Table 1. Varmens Afvigelse fra Normalen. (Celsius.)

	1894	Oktbr.	Novbr.	Decbr.	1895	Januar	Februar	Marts	April	Maj	Juni	Juli	August	Septbr.	Alle 12	Maanedet
Vestjylland.....	÷1,6	+2,9	+2,2	0	0	÷3,0	÷6,5	0	0	+2,2	+0,4	0	0	0	0	0
Østjylland.....	÷1,4	+2,7	+2,2	+2,2	÷2,7	÷6,3	÷6,3	÷0,5	+1,2	+2,1	+0,1	÷0,9	+0,2	+0,9	÷0,1	÷0,1
Fyen	÷1,4	+2,4	+1,8	+1,7	÷1,7	÷5,7	÷5,7	÷0,4	+1,3	+1,7	+0,1	÷1,1	+0,2	+0,8	÷0,2	÷0,2
Sjælland	÷1,1	+2,7	+2,0	+1,7	÷1,7	÷5,7	÷5,7	÷0,6	+1,5	+2,1	+0,4	÷0,5	+0,3	+1,2	+0,1	+0,1
Lolland-Falster	÷1,2	+2,4	+1,7	+1,7	÷1,7	÷5,7	÷5,7	÷0,8	+1,1	+1,4	÷0,2	÷0,8	+0,4	+0,8	÷0,1	÷0,1
Danmark.....	÷1,3	+2,6	+2,0	÷2,2	÷6,0	÷6,0	÷0,5	+1,3	+1,9	+0,2	+0,2	÷0,8	+0,3	+1,0	÷0,1	÷0,1
Bornholm	÷0,9	+1,7	+1,7	÷0,5	÷3,7	÷3,7	÷0,6	+0,4	+1,5	+0,6	+0,6	÷0,5	0,0	+0,4	0,0	0,0

November og December 1894 vare begge meget milde, tilsammentagne fik de en Middeltemperatur paa $4\frac{1}{2}^{\circ}$ i Kjøbenhavn; i 110 Aar er denne overgaaet med indtil $1\frac{1}{2}^{\circ}$ i 4 Aar, sidste Gang i 1857, medens 4 andre Aar havde omtrent samme Middel for November og December som i 1894. — Den meget lange Kuldeperiode, der kulminerede den 5.—15. Februar, er mærkelig ikke alene ved sin Længde, men tillige ved sin Strenghed; hvis man for Kjøbenhavn optæller Frostdagene, det vil sige Døgn, i hvilke Temperaturen har været under Frysepunktet, indeholdt Tidsrummet d. 28. December 1894 til 24. Marts 1895 86 Frostdage, eller med andre Ord det frøs i hvert Døgn paa et nær (d. 18. Januar viste Minimumsthermometret nemlig $+1\frac{1}{2}^{\circ}$). Paa nævnte Station, der er den eneste Station her i Landet, for hvilken en saadan Opgjørelse kan udstrækkes til et saa forholdsvis langt Tidsrum som 35 Aar, er der i denne Aarrække indtruffen lignende Frostperioder: 1) i Vinteren 1870—71, da det frøs i hvert Døgn fra d. 18. December til d. 15. Februar, altsaa i 60 Dage, 2) i Vinteren 1885—86, da det frøs i hvert Døgn fra d. 3. Januar til d. 26. Marts, altsaa i 83 Dage, 3) i Vinteren 1892—93, da det frøs i hvert Døgn fra d. 20. December til d. 5. Marts med Undtagelse af d. 1. Februar (lavest Temperatur $+1\frac{1}{2}^{\circ}$), altsaa i 75 Dage. Hvis vi optælle de Døgn, da Frosten var streng, det vil sige, da Minimumsthermometret viste mindst $\div 10^{\circ}$, $\div 15^{\circ}$ eller lavere, faa vi hosstaaende lille Tabel, der viser, at der i Vinteren 1894—95 indtraf 25 Døgn med en Frost paa

Antal Døgn	1870—71	1885—86	1892—93	1894—95
Med mindst $\div 10^{\circ}$	24	10	13	25
- - $\div 15^{\circ}$	9	3	8	8
- - $\div 20^{\circ}$	3	>	5	1

mindst $\div 10^{\circ}$, det største Antal i 35 Aar; Vinteren 1870—71 havde 24. Den strengeste Kulde i den her beskrevne Vinter var i Kjøbenhavn $\div 20^{\circ}$; i Vinteren 1870—71 havde vi $\div 25^{\circ}$, i Vinteren 1892—93 $\div 23\frac{1}{4}^{\circ}$ som laveste Temperatur. — Vi skulle endelig kun nævne den meget varme Forsommer, der begyndte d. 18. April og strakte sig med faa og smaa Afbrydelser lige til d. 10. Juni, medens selve Sommermaanederne, Juni-August, kun indeholdt meget faa »Sommerdage«. Derimod blev September en smuk og varm Maaned, som det er omtalt ovenfor. — Hvad særlig Bornholm angaar, da er det sædvanlige Forhold med Hensyn til Temperaturen dette, at Vinteren er mildere end i det øvrige Danmark, fordi Havet ikke afkøles saa meget som Landmasserne; Februar 1895, der for hele Landet var 6° koldere end normalt (se Tabel 1), blev paa Bornholm $3\frac{3}{4}^{\circ}$ for kold; men paa den anden Side er Bornholms Forsommer kølig, fordi den østlige Del af Østersøen opvarmes langsomt paa denne Aarstid, væsentlig paa Grund af det kolde Smeltevand fra Isen i den botniske og den finske Bugt; April 1895 blev $1\frac{1}{4}^{\circ}$ for varm i hele Landet, men paa Bornholm kun $\frac{1}{2}^{\circ}$ for varm; i Maj indhentede Bornholm omtrent det øvrige Danmark.

Tabel 2 viser Antallet af varme og kolde Dage i Kjøbenhavn (Landbohøjskolen), det vil sige Dage, i hvilke Middelvearmen har ligget 3° eller mere over eller under en 30-aarig Normal. Tabellen giver saavel Normalværdier som Antallet i Landbrugsaaet 1894—95. Aaret havde mange varme Dage, især i November-December og i April-Juni; det samlede Antal i November og December 1894, nemlig 21, er i de sidste 35 Aar overgaaet 5 Gange, medens det samlede Antal i April-Juni 1895, nemlig 37, kun er overgaaet i 1889, da de samme 3 Maaneder fik 47 varme Dage (Maj havde 22, Juni 21). De kolde Dage vare især talrige i Oktober og i Februar; Antallet i sidstnævnte Maaned, 21, er det største for Februar i 35 Aar; næst efter kommer 19 i 1870.

Tabel 2.
Varme og kolde Dage ved Landbohøjskolen.

		Oktbr.	Novbr.	Decbr.	Januar	Februar	Marts	April	Maj	Juni	Juli	August	Septbr.	Alle 12 Maaneder
Normal	varme	3	6	6	6	5	4	4	7	5	4	3	3	56
	kolde	5	4	5	6	5	5	4	4	4	4	3	3	52
1894-95	varme	-	13	8	»	»	»	12	15	10	1	5	4	68
	kolde	10	»	»	6	21	5	1	»	2	5	»	»	50

Tabel 3 indeholder Dage med Frost, med Nedbør og med Taage, samt Luftens Fugtighedsgrad og Skymængden for hele Landet (som et Gjennemsnit af 17—25 Stationers Observationer). Hele Landbrugsaaet havde omtrent normale Tal for de nysnævnte klimatologiske Elementer, men for de enkelte Maaneder vare Afvigelserne fra Normalen ikke sjældnen store, saaledes som det fremgaar af Tabellen.

Tabel 4 giver Nedslagets Størrelse i hele Millimeter for hvert Amt m. m. Stor Nedbør havde kun 3 Maaneder, nemlig Marts, Juli og August; Juni fik omtrent det normale Nedslag, medens de øvrige 8 Maaneder fik for lidt Nedbør. Hele Landbrugsaaet fik kun 547 Millimeter eller 11 pCt. for lidt, saaledes at der siden 1861 dog findes 9 Landbrugsaaer med mindre Nedbør; mindst fik 1864—65, nemlig kun 407 Millimeter eller 33 pCt. for lidt, medens 1874—75, 1885—86 og 1886—87 fik 481—498 Millimeter eller ca. 20 pCt. for lidt. Hvis man opsummerer Nedslaget fra Landbrugsaaets Begyndelse, voxer Afvigelsen i negativ Retning stadig indtil Udgangen af Februar, da der kun er faldet 197 Millimeter imod 255, der er normalt; den fugtige Marts hjælper Summen noget op, men i April-Juni synker den atter bort fra

Tabel 3.

	Frostdage		Nedbørsdage		Taagedage		Fugtighedsgrad i pCt.		Skymængde (0—10)	
	1894—95	Normal	1894—95	Normal	1894—95	Normal	1894—95	Normal	1894—95	Normal
	Oktober	7	3	13	17	5	7	86	86	6,7
November	1	11	15	16	12	10	91	89	8,0	6,9
December	11	19	13	16	10	13	91	91	7,5	7,4
Januar	29	22	16	13	10	14	91	91	7,6	7,0
Februar	28	20	11	12	8	12	89	90	6,2	7,2
Marts	22	20	14	13	17	11	90	86	7,0	5,7
April	6	8	11	11	13	7	81	79	5,0	5,1
Maj	»	2	9	11	5	5	77	74	4,9	4,9
Juni	»	»	12	10	2	4	73	75	4,7	5,0
Juli	»	»	19	15	4	3	81	77	6,8	5,2
August	»	»	17	15	4	4	83	80	5,6	5,0
September	»	»	10	15	9	5	84	84	4,9	5,3
Alle 12Maaneder	104	105	160	164	99	95	85	84	6,2	5,9

Tabel 4. Nedbør. (Millimeter).

		1894 Okbr.	Novbr.	Decbr.	1895 Januar	Februar	Marts	April	Maj	Juni	Juli	August	Septbr.	Alle 12 Maaned
Hjørring	Amt	49	55	49	26	53	50	27	43	39	102	96	23	612
Thisted	-	54	57	51	32	35	52	34	45	38	104	133	35	670
Ringkjøbing	-	43	55	50	27	19	56	35	40	77	88	127	35	652
Ribe	-	68	47	55	25	16	56	34	41	88	116	124	35	705
Viborg	Amt	46	42	44	21	44	54	27	35	47	88	99	29	576
Aalborg	-	48	39	40	23	29	38	23	35	39	102	82	21	519
Randers	-	51	46	41	29	21	40	24	30	51	102	76	21	532
Aarhus	-	52	43	44	25	21	49	22	33	54	103	109	25	580
Vejlø	-	59	44	46	26	17	47	23	33	72	118	104	29	618
Samsø		56	34	31	22	14	42	14	21	43	93	76	10	456
Odense	Amt	83	38	40	33	23	47	24	27	38	107	85	18	563
Svendborg	-	83	35	37	29	21	52	23	27	35	113	66	18	539
Langeland		63	32	28	20	20	30	19	26	23	92	52	15	420
Holbæk	Amt	62	39	32	21	26	43	22	24	25	80	86	18	478
Sorø	-	63	32	31	33	23	44	15	29	27	77	74	13	461
Frederiksborg	-	62	46	39	23	26	54	24	42	34	118	102	15	585
Kjøbenhavns	-	73	37	29	26	22	42	19	32	44	95	91	15	525
Præstø	-	68	27	33	29	19	40	15	30	43	98	65	16	483
Maribo	Amt	76	32	37	34	26	40	17	33	43	96	54	15	503
Vestjylland		54	54	51	28	31	54	33	42	61	103	120	32	663
Østjylland		51	43	43	25	26	46	24	33	53	103	94	25	566
Fyen		71	35	34	28	20	43	20	25	34	101	70	15	496
Sjælland		66	36	33	26	23	45	19	31	35	94	84	15	507
Lolland-Falster		76	32	37	34	26	40	17	33	43	96	54	15	503
Danmark	1894—95	64	40	40	28	25	46	23	33	45	99	84	20	547
	Normal (25 Aar)	71	60	46	42	36	33	29	39	47	66	70	75	614
	Afgivelse i pCt.	÷10	÷33	÷13	÷33	÷31	+39	÷21	÷15	÷4	+50	+20	÷73	÷11
Bornholm		93	41	50	61	42	38	19	44	21	64	59	8	540

Normalen; de 2 fugtige Maaneder, Juli-August, forhøjer Nedslaget saa meget, at Normalen næsten er naaet ved Udgangen af August; men derefter synker den samlede Sum siden Landbrugsaarets Begyndelse langt under Normalen i den tørre September. — Forøvrigt var Aaret i Henseende til Nedbørsforhold mærkeligt ved en forholdsvis lang tør Periode i Forsommeren og en lang Regnperiode i selve Sommeren. Den tørre Periode indtraf d. 24. Maj—9. Juni, da der ikke faldt mere end gennemsnitlig 5 Millimeter i Løbet af 1—2 Dage allerførst i Juni, medens Regnperioden faldt i Tidsrummet 11. Juli—14. August og indeholdt forholdsvis mange Dage med stærkt Nedslag: gennemsnitlig havde 5 Døgn en Regnmængde paa 10 Millimeter eller mere. Hele Nedbøren i Juli og August tilsammen beløb sig for hele Landet til 183 Millimeter; dette Tal er dog temmelig ofte overgaaet

Tabel 5. Vindhypighed for hele Landet. (Procent).

	N.	NØ.	Ø.	SØ.	S.	SV.	V.	NV.	Stille
Oktober 1894	7	19	19	12	6	10	11	10	6
November	2	2	7	12	22	30	16	7	2
December	4	4	6	11	13	25	19	13	5
Januar 1895	5	29	24	14	8	9	4	2	5
Februar	18	32	15	2	2	6	9	11	5
Marts	6	5	8	14	14	22	17	9	5
April	5	5	11	19	6	12	18	16	8
Maj	5	11	23	13	6	8	15	12	7
Juni	8	5	11	11	5	12	23	19	6
Juli	2	2	3	8	9	22	34	17	3
August	4	4	5	10	10	18	31	12	6
September.....	7	2	1	4	8	18	30	24	6
Alle 12 Maaneder....	6	10	11	11	9	16	19	13	5
Normal (18 Aar)	6	9	11	12	10	17	18	13	4

i de sidste 35 Aar; størst Regnmængde fik Juli og August tilsammen i 1891, nemlig 244 Millimeter; derefter følger 1879 med 222, 1877 med 215 Millimeter, medens 1881 og 1890 havde 194 og endelig 1889 185 Millimeter.

Vindforholdene for hele Landbrugsaaaret saavel som for de forskjellige Maaneder ses af Tabel 5, som viser, at hele Aaret havde omtrent normal Vindfordeling. Derimod havde Maanederne, saaledes som det er omtalt ovenfor, ofte abnorme Vindforhold, der satte tydelige Spor i Temperaturen: østlige og nordlige Vinde gjorde Oktober og Januar—Februar meget kolde, medens det var Vinde fra de samme Retninger, der frembragte den varme og tildels tørre Forsommer. Derimod bevirkede vedholdende vestlige til nordlige Vinde, at vore to varmeste Sommermaaneder under normale Forhold, Juli og August, for en stor Del bleve forholdsvis kølige og tildels meget regnfulde i 1895.
